

Szerkesztési iroda:

Főtér takarékpénztári épület 2-dik emelet,
 orv. a lap szellemi részét illető közlemények inté-
 zendők. Bérmentetlen levelek csak ismert kezekről
 fogadtnak el.

Kiadói hivatal:

Réthy Lipót könyvnyomdai irodája
 (főtér 8-ik szám, Ackermann-féle ház), hová a lap
 anyagi részét illető közlemények (előfizetési pénz, ki-
 adása körüli panaszok, hirdetések), bérmentesen
 intézendők.

ALFÖLD.

POLITIKAI NAPI LAP,

egyszersmind az aradi gazdasági egylet hivatalos közlönye.

Megjelen: az ünnepnap utáni napot ki-
 véve mindennap.

Előfizetési feltételek:

Helyben hához hordva:	Vidékre postán küldve:
Egész évre . 12 frt 40 kr	Egész évre . 15 frt 60 kr.
Fél évre . . 6 „ 20 „	Fél évre . . 7 „ 80 „
Negyed évre 3 „ 10 „	Negyed évre 3 „ 90 „

Hirdetmények díja: 5 hasábos petit-sor egy-
 szeri hirdetésnél 6, és minden következőnél 3 ujr
 számított. Terjedelmes hirdetések többszöri beigla-
 tásnál kedvezőbb feltételek mellett vétetnek föl. —
 Bélyegdíj külön 30 kr. — Magánvita 3 hasábos
 petit-sor 15 ujr.

Arad, aug. 22.

(K.) Minél bizonyosabb, hogy a béke Po-
 rosországgal legközelebb ez időre véglegesen
 meg fog köttetni, annál kíváncsiabb a közönség
 az iránt, valljon fog-e valami, s mi fog történni a
 függő belkérdés tekintetében. Eddig is nagy hiba
 volt e kérdés megoldását elhalasztani, a béke
 megkötése után azt tovább halogatni vétkes mu-
 lasztás lenne. Ugy látszik, a kormánykörök érzik
 is e kérdés mielőbbi új felvételének nagy szüksé-
 gességét, s mint egy tudósítónk jelenti, Bécsben
 komolyan és nagy szorgalommal foglalkoznak
 többi között a magyar ügygyel is. De úgy lát-
 szik, a követendő eljárásra nézve még nem törté-
 nt végleges megállapodás, valamint azt is bajos
 meghatározni, a mostani kormány melyik párt-
 hoz: az országgyűlési jobboldalhoz-e, vagy az
 ugynevezett ó-conservatívokhoz hajlik-e jobban,
 mely utóbbi a miniszteri rendszert teljesen elveti,
 míg az előbbi ezt bizonyos korlátok között elfo-
 gadni hajlandó. Csak annyit tudunk bizonyosan
 a kormányról, hogy az az országgyűlési többség
 nézetét nem osztja. Mindenesetre különös állapot,
 midőn alkotmánykérdések megoldásáról van szó,
 s a kormány programját a közönség nem ismeri.
 Bizonyosnak látszik az is, hogy az egyes
 pártküzdelmek a kérdés külső elhallgatásával
 együtt el nem némultak. Mint nekünk írják, a
 jobboldal némely tekintélyesebb férfiai bizonyos
 engedékenységre akarják venni a kormányt, mi
 ha megtörténné, a kormány tagjaiban némi, ha-
 bár kevésbé lényeges változás fogna történni.
 Másrészt az országgyűlési közép némely tagjai
 részéről is történnék apró csatározások, de ha
 ezek diadalra jönnének, akkor az eddig követett
 rendszer is lényegesen megváltoznék.

Minden jel oda mutat, hogy mihelyt a béke
 megkötetik, az országgyűlés ismétli ülésére azon-
 nal fognak intézkedések tétetni, de e mellett az is
 valószínűnek látszik, hogy a kormány eddigi ne-
 gativ politikája legalább hamarjában változni
 nem fog. Ámde az épen oly sajnós, mint maga az
 alkotmányos kérdés szünetelése. Többször mon-
 datott már, hogy az országgyűlés kimondá az
 utolsó szót, az engedményezés terén elment egé-
 szen a lehetőség végső határaig, melyen ha túl-
 lépne, könnyen a nemzet politikai lételének me-
 gőljévé válnék. Minden alkotmány elvekre van
 fektetve, ha ezen elveket megingatják, megingat-
 ják magát az alkotmányt. Ennélfogva azt hinni
 és fölteni, hogy az országgyűlés, ha újra egy-
 begyül, eddigi követeléseiből valamit engedni
 fog, csak oly optimizmus, mely képzeleti ala-
 pokra fekteti hitét. De hát a kormány enged?
 S miért nem engedett eddig? Avvagy ragasz-
 kodni fog a kormány eddigi negatívójához s
 talán az országra fog hivatkozni? Az ország
 nyilatkozatát ismerheti mindenki, aki ismerni
 akarja, a szabad, öntudatos közvélemény épp
 úgy ragaszkodik az alkotmány elveihöz, mint
 az országgyűlés. . . Avvagy mesterséges többség
 előteremtését kísértének meg, mint egy pesti na-
 pilap sokszor ajánlgatta? De a mostani kormányt
 nemesebbnek tartjuk, hogysem némely elődeinek
 szokása szerint a demoralisatio e fékélyes eszkö-
 zéhez folyamodnék. Mi fog tehát történni? Vagy
 örökös alkotmánytalanságban, örökös provisoi-
 riális experimentumok között fogunk tengődni,
 melyek terhei végre is agyon nyomhatnak ben-
 nünket, vagy a kormány ez ügy megoldását
 azoknak engedi át, kik a nemzet véleményét és
 óhaját képviselik.

Igaz, hogy egy részről a magyar nemzet je-
 lenleg végtelenül le van sujtva, a politikai kintzó
 kísérletek, a meggondolatlan állami háztartás s
 az évről évre megújuló csapások oda sodorták őt
 a pusztulás szélére; de más részről tény, hogy a
 mostani körülmények legkedvezőbb alkalmat
 nyújtanak a nemzeti lét új erőteljes megalapítá-
 sára. A viszonyok mintegy önkényt ajánlják a
 monarchiában a vezérszereplés megragadását. Az

idő ritkán nyújt ily alkalmat, s ha ezt elszalaszt-
 juk, ki tudja, fog-e az valaha ismétlődni? S ezen
 alkalom annál fontosabb, mert a mint a monar-
 chia viszonyai most rendeztetnek, a szerint fog
 alakulni a jövő. Ha e rendezésnél önállóságunk
 alapjait megingatni engedjük, vagy a cselekvés
 köreit nem elég mértékben, nem elég biztos nem-
 zeti alapon, ragadjuk kezünkhez, meg lehetünk
 győződve, szereplési terünk mindig szűkebb kor-
 látok közé fog szorítottatni. Azért nemzeti jövőnk-
 ért felelősek azok, kik jelenleg az intézkedés ha-
 talmát kezökben tartják. A jelen alkalom nem-
 zeti s politikai ügyünk érdekében valódi eszmé-
 nyi lelkesedést követel. Nemzeti létünk, dicsőbb
 jövőnk eszményétől át és át hatva kell lennünk,
 ha maradandót, üdvöst akarunk a jelen pillanat-
 ban nemzetünk számára teremteni. Ez egy való-
 ságos újjászületés kínáló korszaka. Csak, ha
 eszményileg lelkesülünk ügyünkért, győzhetjük
 le a sok oldalról támadó kisebb nagyobb akadá-
 lyokat, melyek a közönségek akarat előtt legyőz-
 hetetleneknek látszanak lenni. — A mostani
 kormány jövőnk iránt nagy felelősséggel tar-
 tozik.

Arad, augusztus 22.

Hogy a francia kárpótlási követelésekről a fran-
 czia lapok oly hirtelen elhallgattak, két okból igyekeznek
 kimagyarázni. Az egyik ok, mondják: a császár súlyosan
 beteg, s minthogy a magasabb politika minden szálai az
 ő kezében vannak egyesítve, ebbeli tevékenységét nem
 kezdheti meg, míg az orvosok azt neki meg nem engedik,
 s így egy ideig kénytelen magát minden izgalmas politi-
 kai kérdéstől távol tartani. Más részről állítják: Napo-
 leon még nincs a Poroszországgal háborúra kellőleg el-
 készülve, s a kellő számú gyűtő-fegyverek megszerzése
 rendkívüli igyekezet mellett is legalább négy havi időt
 igényel. A császár tehát mindenekelőtt időt nyerni igyek-
 szik. — Mint a „Presse“ párisi levelezője írja, a francia
 nép hangulata a császárt elővigyázati rendszabályok al-
 kalmazására készíti, s az utóbbi esteken biztonsági in-
 tézkedések tétettek Párisban, s rendkívüli őrzések szer-
 veztettek.

A legújabb orosz ujonczozást illetőleg írják, hogy a
 muszka kormány oly zsarnoki keblázító módon nyomja
 el a szegény lengyeleket, hogy ott az elkeseredés és két-
 ségbeesés a legmagasabb fokra hágott; azért Oroszor-
 ság idejekorán igyekszik az eshetőségek figyelembe vé-
 telével Lengyelországot különben is megtizedelt ifjuságá-
 tól megrabolni. Mások ez ujonczozást a keleti kérdé-
 sel hozzák kapcsolatba; némelyek pedig annyira men-
 nek, hogy Oroszországnak Poroszországgal legújabbán
 beállt szívelyes viszonyából, egy e két hatalom által
 Franciaország ellen intézendő csinyre vélnek következtet-
 tetni.

A berlini „Kreuzzeitung“ jelenti aug. 23-án: Bajor-
 országgal a béke megkötött. Hir szerint Ausztria és
 Poroszország közt is létrejött a béke. Az urakházának
 bizottmánya a bekelezéseket illető törvényjavaslat vál-
 tozatlan elfogadását ajánlja. — A párisi „Moniteur“ aug.
 21-i számában megcáfolja, mintha a császár levelet irt
 volna a belga királynak, habár igaz, hogy a francia kor-
 mány tudatta Angliával, miszerint Franciaország nem
 követeli Marienburg és Philippeville várakat, melyek egy-
 s e mleges hatalom birtokában vannak.

Szent Pétervárról távirják aug. 21. Irkutsk-
 ban 1000 száműzött lengyel föllázadt, bántalmazták a
 tiszteteket s az erdőbe menekültek. Azok üldözöttek.
 Több orosz meghalt. Suchumkaleban az adózsarolások
 következtében zendülés tört ki, az ezredes és több tiszt
 megöletett. A város fölgyújtott.

Némely megjegyzések az aradi gazdasági egylet körül.

Midőn ezen egylet megalakult, s az igazg. választ-
 manyi üléseken az egylet szervezésére vonatkozó gya-
 korlati javaslatok fordultak elő, azt mondák: hogy mun-
 dus se expediet, majd megváltik, mit kell tennünk. Azóta
 merült is fel sok hiány, mi az egylet működését késedel-
 metteté, és az e miatti nyugtalanságokat méltán alapo-
 sakká tette.

Ezen hiányokra nézve kívánok megjegyzéseket
 tenni. S minthogy legközelebb is a szakosztályok szerve-
 zése érdeklí a közönséget, lássuk, miként áll azon ügy.

Ugyanis a szakosztályi iveken a tag urak ugyan
 felkértek, hogy ezen iveket betöltve, f. évi június hó
 15-ig beküldjék, azonban 400 tag közül csak néhányan
 küldték be azokat, mi mindenesetre a tagok nagy indolen-

ciájával volna felforandó, ha figyelmen kívül hagynók,
 hogy az ország politikai nagy kérdéseinek országgyűlési
 és magántárgyalásai, és a közbejövő háboruk mindenki
 figyelmét magukra központosíták. Mit semmi sem tanusit
 jobban, mint, hogy ezen események idejébe esett előfize-
 tésői folytán több szaklap gyér előfizetése miatt megszü-
 ntetett, és a politikai napi sajtó csaknem kizárólag az
 ország és a háboruk nagy kérdéseivel, s a hadi esemé-
 nyek közléseivel foglalkozza és vala telve. Akkoriban
 annyira háttérbe volt szorítva a figyelem a társadalmi
 működéstől. De a béke helyreálltával remélhetni, hogy a
 társadalmi működésekre a figyelem is előtérbe lépend.²⁾

Együttal több oldalról tapasztaltatott is, hogy van-
 nak, kik szerénykednek magukat a szakosztályokba be-
 írni, azt híven, hogy tán igen nagy várakozás csatolattik
 működésükhez, melynek tán megfelelni nem lehetnének
 képesek. Erre azonban azon megjegyzés tétethetik, hogy
 egy ember nem lehet minden, s ki elmé-
 let, ki gyakorlat, ki mindkettő folytán
 hasznosíthatja tapasztalatait az egylet
 javára, s kell is, hogy hasznosítsa. Ép azért
 vannak a szakosztályok alosztályai specifice kijelölve;
 hogy mindenki specifice kijelölhesse azon szakmát, mely-
 ben képes s kíván az egyletnek segítségére lenni, mi által
 eltávolítottatik a tagtól azon kellemetlen helyzet, hogy oly
 szakmában intézzenek hozzá kérdést vagy kérjék őt fel-
 segítségre, mihez épen nem ért; mert például nem elég
 valakit csak az állattenyésztési szakosztályba sorozni,
 hanem tudni kell, hogy specifice az állattenyésztés melyik
 ágához ért, mert valaki kitünően érthet a juhászathoz, de
 nem ért a lótenyésztéshez, stb. Azért az egylet remélheti
 is, hogy mindenki képessége szerint irandja be magát és
 képessége erejéig szolgáland az egylet céljának, és
 azért nem is fog tőle többet várni, mint a mennyivel
 képes szolgálni.

Mert képessége erejéig cselekedni minden tagnak
 az alapszabályok értelmében elvállalt kötelezettsége. Té-
 ves felfogás volna az, hogy elég évenként a díjat lefizetni,
 vagy, hisz majd dolgozik az igazgatóság. A díj csak a
 pénzbeli kiadások fedezésére való, az igazgatóság pedig
 csak vezérő, a működők pedig a tagok. Vala-
 mely egylet képessége s életrevalósága mindig a tagok
 képességétől s életrevalóságától függ; a legjobb vezérlet
 mellett is a tagok tétlensége és indolentiája folytán az
 egylet nem birand eredményt előmutatni. Már pedig le-
 hető legnagyobb eredményre kell törekednünk, mert gaz-
 dasági egyleteink nagy érdekekre fektetvük, s ki a kor-
 haladásának felvételeit csak felületesen vizsgálta is, an-
 nak át kell hatva lennie azon igazságtól, hogy minden
 állam leghatalmasabb biztosítéka a cultura.

De az aradi gazdasági egylet általános figyelemnek
 is tárgya.³⁾ Nem téveszté el hatását a vidéki egyletek
 tanulmányozására tett utazásom — s a rendszeresített
 alapokra fektetett aradi egylet most mintegy egyletnek te-
 kintetik. Remélünk lehet, hogy Arad, mint minden vál-
 lalatával rendszerint becsületet és dicsőséget vi ki, ugye
 e téren is hasonló siker koronázzandja műveletét, és meg-
 felelend az általános figyelemnek.

Hogy azonban e kitüntető figyelemnek megfelel-
 hessünk, még nem elegendő, hogy minél több tagja le-
 gyen az egyletnek, és azok minél erősebb munkássá-
 got fejtsenek ki, hanem conditio sine qua non, hogy m-
 inden községből legyenek tagok, mert e-
 nélkül lehetetlen a vidék érdekeit megismerni, előmozdi-
 tani s azok hiányain segíteni. A statistika nyújtja nekünk
 a tér ismeretét, melyen az egylet működni akar, e tér-
 ismeret nélkül a működés mindig csonka és hézagos leend,
 jótéteményeivel nem terjeszkedhetik ki az egészre. Ha az
 egyletnek nincs minden községből tagja, ugy csak fictio
 az, hogy az egylet működését az egész megyére is
 kiterjeszti, mert tényleg s valódilag csak annyira terjed
 ki, mennyi községből tagja van.

Ép ezért sajnós, hogy daczára hogy Aradmegyében
 93 jegyzőség alatt 182 község van, mindössze is csak...(?)
 községből van tag. Holott az egylet igazgatóságára rész-
 ről minden elkövetett, hogy ne csak tag legyen minden
 községből, hanem hogy mindegyik község
 testületképis belépjen az egyletbe, s e
 részben írásbeli kérelmére Popa György főispán ur is fel-
 szólítja a községeket, de eddig csak Székudvar község lé-
 pett a tagok sorába. Arad sz. kir. városa is 500 ft alapít-
 ványnyal. Pedig csak minden községben van jegyző, pap
 vagy legalább is tanító, és ha ezek sem volnának, van
 maga a község, mely község akár lakosa által akár testü-
 letileg nem képviselteti magát az egyletben, az csak-
 ugyan maga magát zárja ki a gazdasági köznevelés kö-
 réből.

Minden község képviseltetését az egyletben szüksé-
 gessé teszi azon körülmény is, hogy az egylet részéről
 hozott határozatok azokban foganatosíthatassanak és pe-

²⁾ Sem a tagok „indolentiája“, sem a háború események maguk nem
 voltak minden okai annak, hogy a szakosztályi ivek rendszeren be
 nem küldettek. Legfőbb oka ennek, mint a tagok maguk mond-
 ják, hogy a szakosztályi iv nagyon rendszerentlenül van kiállítva, s
 mint marosmelléki tudósítónk is lapunk mult szombati számában
 megjegyzé. a szakosztályi iv „valóságos chaos, az ember nem
 tudja, mi a fő-, s mi az alszakosztály.“ Sok tag mondá, hogy ezen
 íven nem tud eligazodni, azért nem tölti azt ki. Szerk.

³⁾ Fájdalom, még eddig nem! Szerk.

¹⁾ Azaz bizony, hogy az igazg. választmányi üléseken a javaslatok
 megtörténtek, de az ezek nyomán hozott határozatok vagy nem,
 vagy nem kellően hajlatnak végre. Szerk.

dig minél gyorsabban, e nélkül az egyet működése nem eszközölhet kellő eredményt. A deputationalis eljárás, mint ez az ideai termékárak felvételével is történt, mostanság, midőn mindenben a sebesség igen sokat határoz, előnyvel nem alkalmazhatók, mert az hosszadalmas, nehézséges az eljáró tagokra nézve, ezek idejét elvonja saját foglalatosságuktól s nagy időzattal vagy éppen nem jelennek meg. Jól emlékszem a pestmegyei közgyűlések egyikén még 1848. év előtt egy száraz esztendőben felmerült azon körülmény, hogy a terménykereskedő az egész országból a termés minőségét, hiányát a legközelebbi póstavál már megtudja, míg a hatóságok csak sok teketória útján hosszú idő múlva jönnek annak tudomására. Mert a kereskedőnek minden községen van ügynöke, ki őt időről időre értesíti a természetéről, a rendkívülit pedig minél sebesebben a legrövidebb idő alatt közli, hogy a helyzetet az adásvevésnél az ő javára kiszákmányolhassa. En magam voltam szemtanúja, midőn egyik száraz évben egy birtokos a neki ajánlott 10 frtot a buza kőbléért a helyzetet nem ismerése miatt nem fogadván el, néhány nap múlva annyira leszállt a buza ára, hogy 80,000 mond nyolcvanezer forint vesztesége lett.

A termés állásáról és áráról tudást szerezni a birtokosok részére, szinte egyik főfeladata az egyletnek. De ezt a vizözönelti deputationalis táblabírói eljárással nem érzük el.

Nézzük csak mily teketóriával jár az a deputationalis eljárás.

A deputationalis eljárásnál először gyűlést kell hirdetni s tartani, ezután a kitűnő vágyó szónokok sorba lépnek perlongum et latum az ügy fontosságáról s a cél magasztosságáról czifra dictiokat tartani. Vita tárgyává teendik, vajjon az illető hatósággal karöltve történjek-e az eljárás, és ha igen, még egy megkeresés is intézendő az illető hatósághoz, melynek még válasza is bevárandó. Ezután a bizottság tagjai és elnökei nevezetnek ki, és a bizottsági elnök azután értesíti a küldöttség tagjait kinevezésükről és egyuttal meghija őket egy bizonyos helyre s napra az elindulásra. A tagok közül pedig egy sem jelenik meg néha s megvan a nagy fenakadás, mint az idén is történt, s más tagok kipuhatolására s felkérésére kell intézkedéseket tenni. Ha megalakulhatott a deputatio, elindul a községekbe s ha a község előjáróival nem akarja magát összeköttesbe hozni s véletlenül nincs valami értelmes utmutatója, mint ignotus in Israel vándorol, kipked kapkod s alig tud nagy nehezen valami eredményre jutni. És ha a bizottság végre felvették a károkot, azt még előbb be kell küldeni összeállítás végett az arra kinevezett központi bizottmányhoz, mely aztán, ha az ülésre a tagok megjelennek, s nem mint az idén történt, az összehitt ülésre egy sem jelenik meg, mindent összeállításra meg az összehívandó ülés elé terjesztendő megerősítés végett. Ezen módon mint az idén csak néhány hónap múlva juthatni eredményhez, míg a kereskedő a maga egyszerű összeköttesével néhány nap alatt jut ahhoz, és a vizözönelti deputationalis eljárás késedelmissége alatt, kiaknázza a birtokosok tájékozatlanságát. *)

Pedig a gazdasági egyletnek a mezei gazdákra csak ugy van practicus haszna, ha nemcsak minél jobb árat, hanem azoknak minél biztosabb és minél jobb árát is tud érvényesíteni. Ha a gazdasági egyleteknek nem az a főtürekvésük és ezt érvényesíteni nem képesek, úgy ők nem érdemesek a gazdáknak nézve, hogy csak egy percig is fenálljanak.

De egy vidéki egylet elszigetelten nem képes a kívánt jó árat előidézni, azt csak összeköttesben a többi egyletekkel eszközölheti. Azért szükséges, hogy a vidéki gazdasági egyletek az ő teendőik iránt évenként közös tanácskozást tartsanak, mi legsikeresebben a vándor természet- vagyis tudós társasággal közösen eszközölhetőnek, mi iránt indítványomat meg is teendem, mert a vándor tudós társaság már is körébe vonta a gazdaságot.

*) Ami itt a termékárak összegyűjtésére kiküldött küldöttségekről mondatik, igazságtalan és alaptalan. Egyletünk alig mutathat föl egyéb eredményt, mint a küldöttségek munkálatait. S e munkálatok, tekintve az idő rövidségét, valóban nagy szorgalommal és buzgalommal vannak egybeállítva. S bármit mond cikkíró, ily munkálatokat alaposan csak „deputatiók“ végezhetnek, még éppen e „deputationalis“ munkálatok körül tanúsították a tagok, hogy annak, miszerint az egylet előre nem megy, nem az ő „indolentiájok“ az oka. Szerk.

Ugy hiszem, hogy a vándor tudós társaság a gazdasági egyleteket szívesen fogadjandja keblébe; *) mert a mezei gazdaság hazánkban az anyagi jólét sulypontját képezi és oly szakma, mely minden tudományt körébe von és szükségessé tesz.

Azért bármely tudományt a gazdasági egylet köréből kizárni annyit, mint a gazdaságot a buvár és sebesen haladó segélyeszközektől megfosztani.

Ugyanezen okból voná az aradi gazdasági egylet maga körébe a tudományokat is, mert ekkép míg egyrésről a tudományi szakmák saját szakosztályaikban a maguk tudományát önállólag és függetlenül művelhetik és saját javukra hasznosíthatják, *) másrésről a mezei gazdaság azon tudományos szakosztályokat a rá vonatkozó kérdésekben veheti igénybe; igénybe pedig annál hasznosabban veheti, minél több tehetség, erély és buzgóság párosul azon tudományos szakosztályokban, azaz minél inkább mozdítatik elő az általános cultura.

Ép azért, mivel anyagi ügyeinkben a mezei gazdaság képezi a sulypontot, az aradi gazdasági egylet addig is meg tehetése leendő az alapszabályok értelmében földművelőket képző intézetet létesíteni, gyakorlati és tapasztalati tanulmányozhatás végett mindenkéltt mezei példánygazdaságot kíván telepíteni; mely azonban nem lehet csupán példánykertészet mint más egyleteknél van, mert az ily példánykertészet sem a példánygazdaság céljának sem a mezei gazdákönzéség óhajának meg nem felelhet, mint ez más egyleteknél az eset. Midőn azonban a példánygazdaságot tervezük, kombinálva kell azt tennünk a majd nem létesítendő földművelő tanintézet gazdaságával, úgy hogy azzal egy társaságban essék, és a befelosztás is vele összehangzásban legyen, mi az intézetnek mind anyagi mind tanulmányozási tekintetből nagy előnyére válandék.

De az aradi gazdasági egylet nem mulaszthatja el a népnevelés javulására, ipar és kereskedelmi iskolák alapítására és az irodalom, művészetek és tudományok előmozdítására is tehetségével s befolyásával közremunkálni. Kocsányi József.

K ü l f ö l d.

Flórenczi lapokban meghatározott részleteket olvashatni azon hatásról, mit a Dél Tíröl kiűritésére vonatkozó parancs Garibaldi és önkényeseire tett. A táviratot, mely a parancsot tartalmazta Bececa-ban kapta Garibaldi. Bár sejtette annak tartalmát, mégis annak elolvasásánál mélyen megrendült, s többször fölshajtott: „S ezt annyi kiomlott vér után!“ ... Mint futó tűz terjedt szét a tudósítás Garibaldi csapatjai közt, s csakhamar szitkozódva és fenyegetőzve igyekeztek érzelmeiknek kifejezést adni. A tábornok egész csöndben tette intézkedéseit a visszavonulásra, s annak kivitelével Haug dárnokot és Acerbi, a II-ik ezred ezredését bizta meg. Aztán önkényeseitől búcsút venni akart, de ahhoz igen gyöngének érezte magát. Csak midőn tábortábor helyét foglalt volna, s vörös ingesei fájdalmas lelkesedéssel üdvözölték, fölemelkedett, s mankójára támaszkodva, mondá a leghevesebb megindulástól közben-közben felbuzsáskodott szavakat: „1858-ban harminczan voltunk, 1860-ban ezren, 1866-ban harminczezren — eljő a nap amidőn százezren leszünk. Gyermekeim! bennetek bizik Olaszország — e szegény Olaszország, mely új életre nem serkenhet, a míg a tolvajok és árulók az országból kiűzve nincsenek! Önkényesek! Istenhozzátot mondom nektek!“ A benyomás, mit e szavak az önkényesekre okoztak, leírhatatlan megsemmisítő volt, annyival inkább, miután hirt volt, hogy Garibaldi onnan egyenesen Caprerába visszamegy. Mindameltt a visszavonulás rendben ment végbe, s 11-én reggeli 4 órakor a garibaldista hagsereg Tyrol földét elhagyta volt, s az ampolai erődön, melyért mig bevették, anyai hősi olasz vér omlott, ismét a fekete-sárga zászló lengett.

Berlinben a teljes biztonság érzete uralkodik. A „Weser Ztg“ nak mint kétségtelen tény jelentik, hogy

*) Eddig is szívesen fogadta. Szerk.

*) Ezt egész terjedelemben nem akarta az egylet, azért vonta össze a szakosztályokat 9-re, azon meggyőződésből indulva ki, hogy az egylet teljes hivatását s gyöngült működését, ha nem marad szigoruan a gazdasági teendők terén. Szerk.

ugyanazon nap estéjén, midőn a francia sürgöny megérkezett, miniszteri tanácskozmány tartatott. Abban Moltke a tábortörzskar főnöke Roon és Bismarck minisztereknek kimutatta, miszerint Poroszország teljesen hadkész áll s képes Franciaországgal azonnal harczba ereszkedni, ha szükséges. Franciaországnak jelenleg nincs összesen most 400 000 hadkész katonája, s levonva a mexikói, római és algiri csapatokat nem bír 300,000-entul; Poroszországnak még e hónap elején is 640,000 embere volt. E tanácskozmány eredménye volt, hogy kedden, porosz részről határozottan tagadó válasz adatott a francia követelésekre.

Utolsó posta.

A legfontosabb hír, bécsi lapok szerint, hogy Miksa mexikói császár lemondani készül.

Bajorország 25 millio frtot fizet Poroszországnak s átenged 200,000 embertől lakott területet. Ezek a leglényegesebb pontok a porosz-bajor békekötésben.

Bécsből írják: Beust miniszter elbocsáttott. A többi miniszterek is adták lemondásukat, de azok el nem fogadtattak. Ugy hallatszik, hogy Beust állandóan ausztriai lakós lesz.

Vegyes tudósítások.

* Ma csütörtökön, délelőtt 10 órakor a megyeház termében a Körös-szabályozási társulat érdekében báró Wenckheim László vízszabályozási királyi biztos 6 mlga elnökölte alatt gyűlés fog tartatni.

* A sebesültek részére adakoztak: Tekintetes Kozma Zsombor ur 8 db inget. Szemlak községe egy csomag tépettné való finom rongyokat. Sztankovitsné asszonyosság egy csomag tépetet, miért a nemeslelkű adakozóknak a sebesültek nevében köszönetemet nyilvánítom. Aradon, augusztus 22. 1866. Dr. Rakovszky, m. kórházi főorvos.

* Lapunkban is említettük már, hogy Türri tábornok Belgrádban tartózkodik; most újabban egy lapnak írják, hogy Lenk cs. k. osztrák konzul taltakozott a szerb kormánytól említett tbk otlevése ellen, s egy szerződés azon határozománya hivatkozott, mely tiltja a politikai vétkeseknek közel az osztrák határokhöz tartózkodni. E tiltakozás, mint írják, a szerb kormányt igen kellemetlen helyzetbe hozta, miután figyelembe kell vennie, hogy Türri tbk először is olasz tábornok, másodsor Napoleon császár egy rokonát birja nőül. Még eddig a szerb kormány mitsem tett a tbk további ottmaratása megakadályozására.

KIADÓI ÜZENET.

F. G. urnak Kurtyán. Lapunk egy és fél negyedi előfizetési díja 5 ft 85 kr. Kérjük a hátralék beküldését.

NYILT TER. *)

1866. szeptember elején nyerhet a ki tesz.

Az 1864-diki államkölcön-huzásra, melyben a főnyeremények 200,000, 50,000, 15,000, 10,000, 5000 ft. s a t. összesen 1000 nyemény. E huzásra alólirottaknál igérvények még kaphatók.

Bettelheim testvérek.

Vidéki bérmentes megrendelések pontosan teljesítenetnek.

*) Az e rovatban foglaltakért csak a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a szerkesztő.

Távirati tudósítás

a bécsi börzéről 1866. aug. 22-én.

5% Metalliques	61.50	Hitelintézet	144.80
Nemzeti kölcön	65.15	Váltó Londonra	128.25
1860. évi kölcön	75.30	Ezüst	126.25
Bankrészevény	721.—	Arany	6.07

Felelős szerkesztő: Környei János.

H I R D E T É S E K.

1619/1866. 598-1.3
Hirdetés.
A pécsi kerül. szolgabíróság részéről alantírt kiküldött által közhírré tétetik, mikép Arad megye tekintetes törvényszékének f. 1866-dik évi 2365. számú árverést rendelő végzése folytán Remetei Fulop aradi lakos részére, Tich Mihály szemlaklakos ellen 35 ft tökekövetelése s járulékaiknak kielégítése végett, ennek szemlaklakos lévő telekjegyzőkönyvi 985. sz. a. bejegyzett 422. számú s 300 ft-ra becsült haza, ugy ahhoz irt s 80 ft-ra becsült szállójja, az árveréskor közlendő árverési feltételek megartatásának kötelezése mellett nyilvános árverés útján alábbirt által el fog adatni.
Az 1-ső árverés 1866-ik évi szeptember-hő 1-én s csak becsáron felül, a netáni 2-ik árverés pedig becsáron alól is 1866. októberhő 3-án Szemlak községe házána s mindkét esetben reggeli 9 órakor annak kijelentésével, hogy az árverelni szándékozók, az eladandó ingatlanosság becsáranak 10% o-tólíát, az árverelő bíró kezébe látomponcképp az árverés előtt lefizetni kötelesek, megjelteni fog.
Kelt Pécskán 1866. aug. hó 1-én.
Popovics György,
t. szolgabíró.

417/1866. sz. 595-1.3
Árverési hirdetés.
Montaldó József felperesnek Pichler Anna alperes elleni 1050 frt és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés Arad szab. kir. város törvényszékének mint telekkönyvi hatóságnak 1866. június 23-án 417. sz. a. kelt végzésével az alperestől lefoglalt 1600 o. é. ft-ra becsült Arad belvárosi Orczy-utczai 16. sz. házra elrendeltetvén, első árverési határidőül f. é. október 18-nak délutáni 3 órája tűze-tett ki.
Venni szándékozók azzal hivatnak meg, miszerint az árverés az Arad városi telekkönyvi hivatal helyiségében fog magtartinati, hol a feltételek előlegesen is betekinhetők.
Arad szab. kir. város törvényszéke, mint telekkönyvi hatóság 1866. augusztus 18-kán.
Kerner Ferencz,
t. tanácsnok,
m. kiküldött végrehajtó bíró.

524-2.3
Árverési hirdetés.
Arad sz. kir. város törvényszékének mint telekkönyvi hatóságnak 31/1865. sz. a. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Gartner Gyulának Nagylakán Juon elleni 120 ft tökekövetelése és járulékaik erejéig lefoglalt aradáji ház és telekre a bírói árverés elrendeltetvén és minthogy az első árverési határidőben vevők nem jelentkeztek, ezen árverésben a városi telekkönyvi hivatalban leendő megtartására második határidőül f. é. augusztushó 25-nek d. n. 3 órája tűzettel ki, mely határidőben a fentebbi ingatlanosság becsáron alól is el fog árvereltetni.
Az árverési feltételek az árverés előtt alólirottán megtekinthetők.
Aradon 1866. júliushó 30.
Wildenauer János,
t. aljegyző,
mint bírói kiküldött.

32/1866. szám. 590-2.3
Árverési hirdetés.
Arad megye t. törvényszékének 1865-ik évi 818. sz. a. kelt végrehajtási és alólirott szolgabíróságnak 1865. évi 214. és f. évi

32. sz. a. kelt végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Kintzig József felperes részére Greg. Kovács Agoston ur ellen, 1315 ft 45%¹⁰ kr. o. é. és járulékaik kielégítésül bíróilag lefoglalt 600 ol tüzifa utjalag 1866. évi augusztushó 28. napján d. e. 10 órakor Tautz község házána tartandó bírói árverésen készpénz fizetés mellett el fog adatni. Mire is a venni szándékozók ezen-nel meghivatnak.
Kelt Agrison 1866-ik évi aug. hó 14.
Nicora Dávid,
szolgabíró.

37/1866. P. 591-2.3
Árverési hirdetés.
Arad megye t. törvényszékének f. évi 3789/1866. sz. a. kelt végzése folytán ezen-nel közhírré tétetik, miszerint Bogye Márk restyiratai lakos felperes részére Groza Juon monyásza lakos alperestől bíróilag lefoglalt s 60 ft-ra becsült monyásza 58-ik számú tkönyvben egyedül alperes nevében felvett 64 sz. alatti ház és beltételek f. évi szeptemberhő 15-én és szükség esetében október 15-én mindenkor d. e. 10 órakor a helyszínen tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet igérvőnek el fog adatni.

As árverési feltételek a boros-sebesi szbíróság s bármikor megtekinthetők.
Boros-sebes augusztushó 15-én 1866
Hálicu Tivadar,
kiküldött végrehajtó bíró.
3988/1866. 596-1.3
Hirdetmény.
Arad sz. kir. város törvényszéke részéről ezen-nel közhírré tétetik, miszerint Kronberger Simon nevre a helybeli takarékpénztár által kiadományozott és 3 darab arany zsebóráról, egy darab arany mellűrlő (Brooch), egy darab arany gyűrűről, 2 szám alatt kiállított elzalogosítási jegy vagyis elismervény elveszett, ennél fogva felszólítatik ki ezen elveszett elismervény birtokában van, miszerint azt — az orsz-bírói ért. 161. §. szerint — a körövény hírlapi első megjelenésének napjától számítandó egy év alatt, netaláni igényeivel együtt és felszólító bírósághoz annál bizonyosabban benyujtsa, minthogy ellenkez esetben az érvénytelkülinek fog bírólal kimondatni.
Kelt Aradon a városi polg. törvényszéknek 1866. évi augusztushó 11-én tartott üléséből.
A városi törvényszék.

Laptulajdonos Bettelheim Vilmos. — Arad, 1866. Nyomatatja s kiadja Réthy Lipót. (Főtér, a t. Minoriták zárdájával szemben.)